

VLADIMIR KEČMANOVIĆ

Osama

■ Laguna ■

Copyright © 2015, Vladimir Kecmanović
Copyright © ovog izdanja 2015, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

„Kako li daljina svemu dadne ljepotu!“

Skender Kulenović

Sadržaj

OSAMA	9
<i>Rečnik turcizama i kolokvijalnih izraza</i>	365
<i>O piscu</i>	369

Pisac, kaeš. A?

I mene zovu Pisac.

Pa kad kažu to – Pisac – crknu od šege.

Zato što puno pričam. A i zato što ne pišem.

Baš zato.

Taki su ti ljudi.

Mada, i da pišem, opet bi me tako zvali. Zato što ne znam pisat.

A i da znam – oni bi rekli da ne znam. I jope bi bilo – Pisac.

A i zato što, kažu, puno lažem.

Baš ko pisci.

Ljudi ne mogu razumit.

Eto – rec sam – kad kaeš nešto što drugi nis čuli – jel to laganje?

Normalno da nije.

A otkud ti znaš to što drugi ne znaju?

Ša ih boli kurac!

I da im kaeš – ne bi sfatli.

A ti i ja sfatamo.

Slušaš ša drugi pričaju, pa pažljivo kontaš: Ša pričaju bezveze, a ša je intresantno?

Pa kad ti se od tog intresantnog sklope kockice – etot priča.

Znaći, pod jedan: Slušaš.

A ne ko onaj Amir, šo ga zovu Hafiz, ijako Kuran nikad u ruke uzo nije.

I baš zato ga tako zovu.

Taj ti Amir, ćim progovoriš – otvori usta.

Zine – ko peš.

Al ne šo je radozno.

Neg – samo ćeka da se zajebeš. I na moment zašutiš.

A onda – počne lupetat svoje – veze nejma šas ti prićo.

I dobro pazi da se slučajno ne zajebe i zašuti.

Da mu – šob rekli politćari – ne oduzmeš rijeć.

Joj kad se nađu taj Amir i Meho kahveđija!

A Meho je stvarno kahveđija. Jok ko šo je Amir hafiz. Il ja pisac.

Al ti kahveđija veze ko da je i pisac i hafiz i ženturaća uz kahvu.

Sve odjednom.

Pa kad ti se nađu on i Amir – davdiš frke.

Ko da igraju na male. I ko da je rijeć lopta. Pa gledaju kak će je jedan drugom otet i nikako je ne dat.

Samo šo, kad igraš na male – gledaš da loptu zabiješ u go.

A njih dvojca – jok.

Onit samo – vrte. Baš ko loptu. Svaki svoju dosadnu priću.

Ni početka, ni kraja.

A da ih poslje pitaš šta je onaj drugi reko – neb imali pojma.

Ako bi jednu svoju znali ponovit – i tob dobro bilo.

Al kakvi!

Kad bi ih pito, počeli bi pričat nešto, šatro, novo.

Pa bi još ispalo kak znaju ponovit šta su pričali. Ijako se ni rijeći ne sjećaju. Neg – ništa drugo ne znaju reć.

Ama, šta sam ja ono počeo?

Eto me: isti ona dvojca.

Aha!

Znaći, pod jedan: Slušaš ljude šta pričaju.

Pod dva: Kontaš šta je od tog zanimljivo i šta treba zapamtit.

A pod tri: Od toga šta zapamtijo – slažeš kockice.

E – ima i pod četir. A to je – zapisat.

I to je ono što ja ne znam.

Ne što ne znam slova. Znam ja žvrljat koliko hoš.

Al to što ja napišem – ni na šta ne lići.

A ti bi to trebo znat, kad si pisac.

Nego, pisac, da ja tebe nešto pitam.

Po imenu bi reko da si vlah, jelde?

Normalno. Nejma greške.

Ko što nejma greške da sam ja balija, jel tako?

Kad mi čuju ime – to namah provale i ovi blesavi Ameri.

Za tebe ne mogu provalit baš das vlah. Prije misle da si nakav Rus. Il Poljak. Il tako nešto.

Ko što i za me ne znaju da sam baš balija. Al da sam musliman – tot je garant.

A to ti je sad za Amere puno gore neg bit Rus. A pogotov gore neg bit Poljak il tako nešto.

Dobro je, ba, znam da su Rusi vaše vjere, a Poljaci šokačke, to ste me naučili.

Nego – jebo sad i šokce i Amere.

Mene, pisac, intresuje, kakos ti, od volke Amerke, zabaso baš u ovu balijsku krčmu?

Jebo majku, čudo ste vi vlasi!

Pa sad moram tiho pričat, dat ovi moji ne provale i ne popišaju ti se u pivu.

Jo, vid ga šos usro!

Nećet se popišat, nismo u Bosni, jebo ga ti! Nije ovden ljudma do zajebancje.

A i ostalo ti je ovde drukćije.

Kad čuješ nekog da govori tvojijem jezkom – drago ti. Taman da je i vlah.

Draži ti vlah od brata Arapa s kojim ne mereš dvije rijeći svezat.

Osim na engleskom.

A jebeš brata s kojim moraš na engleskom pričat.

Evo, hajd da se kladimo dab te ovaj ćelavi za šankom – Mustafa se zove – poslje druge pive izljubijo.

A u Bosni, u ratu, da te sreo, komotno bi te zaklo.

Jes, ćelavi, o tebi pričam!

Jes, našo novog pacjenta, jel ti krivo!

Lažem, jašta radim, ne znam drugo!

Et, vidiš, tako ti je to. Kad bi ostali tuden, on bi prvi došo. Okreno bi nam turu, pa zasjeo.

A za njim – i ostali.

I onda bi pili, i svađal se, i mirili se... Jeli govna...

I niša neb bilo od ozbiljne priće.

I zato moramo mjenjat lokal.

I šo smo ovden popli – to ide na moj račun.

Et, vidiš, ovden nas niko ne razumi.
A piva skupa – nejma šamse da se nacugamo pa počnemo brljavit.

Plus – vid kaki je onaj crvenkasti konobar, Englez li je, Irac li je – koji li je moj – tog ćemo jedva dozvat da naručimo.

Ja, kad pijem, pijem u onoj krćmi, kod nog ćelavog Mustafe. Na crtu.

Nešo nekad platim, nešo odradim, kad ima gužvu, pa mu pomognem za šankom.

Nešo mi oprosti.

A osim toga – kod njeg jeftino.

Ćuj jeftino – skupo ko u apateci!

Tuden, u Amerki – nejma birtje u kojoj nije skupo.

Nego – kod Mustafe jeftinije neg na drugijem mjestma. Pa kad navikneš na ovu skupoću, tot dođe bagatela.

Sve ti je to relativno, moj Alberte – kako kae onaj vic? Kad je onom Anštajnu od žene babo stalno govorijo da je sve relativno. Pa ovaj sjeo i izračuno daj baš tako.

A taj babo, ko i hanuma, bijo vlah.

Pa ste i taj vic, bezbel, vi, vlasi, smislili.

Al, jebga, nije loš.

Nego – vidi ša ja tebi hoću isprićat.

Zajebana prića.

Mući me, ne da mi zaspat. A kad zaspem – budi me.

Šas iskolaćijo oći – nećut se povjeravat.

Neću ti prićat kak sam nekog tvog zaklo. Ni kako mi je neko tvoj pobijo familiju.

I nisam nikog zaklo.

I ak se nekad napijem, pa ti počnem prićat kako jesam, i pravdat se, i kajat – znaj da lažem.

Ne da se kajem – neg da sam ruke okrvavijo.

U stvar – možda bi lago i jedno i drugo.

Mada – pitaćeš – šo bi se i imo kajat, ak nisam nešto zasro.

Možda zato šo bih zasro, da mi se pružla prilka.

Opet, ko voli klat, u ratu za to prilku lahko nađe.

A ja, biće, ne volim, pa nisam.

Al ko kaže da ne bi, da sam se, štono kažu, našo u situaciji.

Ta situacija ti je pogana stvar.

Dobro, izvin šo razvlaćim.

Znaći – uglavnom – nije to.

A ni tvoji mi nisu ubili nikog od porodce.

Nejma ti to šo hoću da ćuješ – direktne veze sa mnom.

A opet, nekad mi se ćini – ima više veze od svega šo se men deslo.

I sa mnom, i sa drugim.

Možda – i s tobom.

Ma nemoj se mrštit, nije to šo misliš.

Neću ti prićat kako su tvoji klali naše, ni moji tvoje.

Iako nas jeste handrili. A jesmo i mi vas.

Znam, znam, mi smo vas handrili petsto godina, a vi nas kraće, znam sve te priće.

Ja, ja, nismo vas handrili svih petsto godina, neg su prvo Turci handrili i vas i nas, jer smo mi bili vi, a onda smo se, uneke, mi pridružili Turcima.

Tako vi kaete, a ima u tom istne.

Mada ste tih petsto godina izmislili. Kraće je bilo. Al vam petsto bolje zvući.

I u ovom ratu – jeste vi nas handrili više, al zato što ste bili bolje naoružani, ko što smo mi bili bolje naoružani nekad.

I jesmo mi vas i u ovom ratu handrili puno više nego što naši hoće priznat.

Naslušo sam se ovden te priće. Čim nekog tvog sret-nem, pa malo potegne, počne o tom.

I jesu Ameri pričali sam o tom kako ste vi handrili nas, a niša o tom kako smo mi handrili vas – i tog sam se od tvojijeh naslušo.

Samo mi, materet, mojne pričat kak su Ameri bili na našoj strani!

I kako su, tako, na našoj strani, godnama gledal kak nas handrite, pa još to snimali kamerama – sve od silne ljubavi.

Ak je to neko znao – znao je onaj o kom ti hoću pričat.

Joj, vidim kako me gledaš – provalio sam ša kontaš!

Kontaš: Hoću dat pričam o nakim dobrim vlasma i dobrim balijama, što su usred rata jedni drugima pomagali.

Neću, ba, mada je i tog bilo.

Pisac si, a pisci puno čitaju, jel tako?

Sigurno si se i takih priča načito.

Sam što se završijo rat – dođet u našu kasabu naka napirlitana starka.

Nako – ima finih godina, al nije za bacanje.

Primijo je Smajo, sekretar u opštini, primijo je čak i Munir drot.

Reko Smajo:

Skuplja priče o dobrim ljudma u lošim vremenma. Na našoj je strani. Možete joj slobodno sve ispričat.

A Munir dodo:

Al pazte ša pričate!

Skuplo se raje ko da igra mečka.

Neki kontaju da će im platit za priču. Neki vole pričat, vako ko i ja.

A neki bi je opalli.

Pa alapača Šahbaza popizdla šo se njen Edo mota oko te žemske.

I počela pričat:

Došla vlahnja da nas špijunira!

Al joj Munir podvikno:

Nije žena vlahnja, neg naša, muslimanka!

Pa dodo:

Ovaj, mislim, Bošnjakinja.

I još:

Nemoj više da sam ćuo nekog da nešo sere!

I tako – pričali ljudi i šo je bilo, i šo nije.

Normalno više šo nije bilo, neg šo jest.

Kolko su u tim pričama vlaha spasli, iako ih nisu spasit trebali jer su bili zločinci – mislim da tolko vlaha nejma čitava Bosna.

Ma ša Bosna – vas dunjaluk!

Ova slušala, slušala, s onijem upaljenim kastofonom šo snima... kako ono bi... ja, s diktafonom... Slušala, snimala, slušala, snimala, pa otšla.

Jel se tu ko ša ofajdijo, tot ne bi znao reć.

Para garant nikom dala nije.

A jel kom dala ša drugo?

Onom Šahbaznom Edi – nije sigurno.

Neki pričali da jes Muniru drotu – al pričali, nako, u po glasa, nejma s Munirom zajebancje.

Poslje se proširla prića da je ta koka Titna unuka.

Tako je govorjo onaj Amir Hafiz.

A Meho kahveđija, bezbel, kazivo da Amir lupeta glu-posti.

Ćuj, Titna unuka, smijo se. Nejma Šabanova unuka niša pametnije radit neg se lomatat po ovoj našoj vukojebni!

A onda, u po glasa:

I jebavat se s Munirom.

Pa glasno:

I jel Munir fino reko da je žena muslimanka? Ono, jesmo mi Titu zvali Šaban, al da je bijo musliman – to teško.

A Hafiz, u po glasa:

A ti baš vjeruješ Munirovim lovačkim?

Pa onda, jope, Meho ponavlja svoju priću, a Amir ga otvorenih usta sluša.

Ćeka da zašuti.

Pa da mu jopet isto odgovori.

Bezbel, došla prića i do Munira, pa poslo onog svog Kemurcu drotu da ovoj dvojci priprjeti.

I usrala se ova dvojca, normalno, prestali pričat i u po glasa.

Otvorli usta, ko peševi. Reko bi – čekaju da jedan drugom otmu rijeć. Al nit ko rijeć drži, nit mu je ko otma. Sam namiguju i kolutaju očma.

Al đaba, proširla se priča po kasabi.

I počeli Munira zvat: Titin zet. Il: Šabin zet. Il samo:
Zet. Kako ko.

I svi – bezbel – u po glasa.

Al nekad ti se ono u po glasa najglasnije ćuje.

Popizdijo Munir, počela ga, kažu, i žena handrit. Pa
nafato malog Đemu i malog Idriza – jer ih nakav njegov
žbir ćuo da se zajebaju – priveo ih i odro od degeneka.

Zamukla ćaršija.

Al đaba Muniru šo šute, kad zna ša misle. I kad zna da
oni znaju da on zna ša im je na pameti.

Lukav drot, nanu li mu pogansku – skonto da mu
nejma druge neg udarit na šalu.

Ćuj mene – na šalu!

Kakav Munir – taka mu i šala!

Došo jedan dan kod Smaje u kahveđincu. U jednoj mu
ruci naka knjiga, u drugoj nake novne.

Pa – pravo za sto kod one dvojce.

Kae:

Viditel ovu knjigu?

A Smajo i Amir, uglas:

Vidimo.

E – kae – tu je knjigu napisla Titna unuka.

Ovi – gledaju i šute.

A šute i ostali, šo su se počeli skupljat oko stola.

Šuti ćitafa kahveđinca.

A u kahveđincu se, kad je vidlo Munira da stiže, dok
si reko britva, naguralo pola ćaršije.

I ondat Munir prstom pokaže sliku na korcama knjige.

Pa pita:

A vidite li kako Titna unuka izgleda?

Ova dvojca šute.

Šute i ostali.

Sam šo ova dvojca šute i ne miću se. A ostali se guraju i propinju na prste, ne bil ša vidli.

A Munir:

Jel vidite jal ne vidite!?

A ova dvojca:

Vidimo.

A nana Sabira, s vrata kahveđince:

Ja ne vidim!

Prsnu ćitava kahveđinca u smijeh, i Munir poganac crće od šege.

A Meho – blene li blene u onu knjigu.

Pa kad viknu:

Jebla majku, ista dedo!

Opet smjeh, još žešći.

Kad se raja malo smirla, pita Munir:

A jel vidite da to nije ona šo je ovden bila?

A ova dvojca, tiho:

Vidimo.

A Munir im, onda, pod nos, turi one novne.

Pa kae:

A jel vam ova na slici poznata?

Ovi opet šute.

Jel poznata jal nije?!

A ovi, uglas:

Jes.

Jel vidite koj to?

Pa – kae Meho – to je ona tvoja.

A Munir ga, onim novnama, iz sve snage, lupi po labrnji.

Pa se nasmija.

A kako se on nasmija – svi ostali crkoše od šege.

Pita Munir:

Šas reko?!

A Meho:

Ma, mislim... ona šo je ovdan bila.

A vidiš li, ispod slike, kak se ona zove.

A Meho:

Bel...ma... Belma.

Jest, Belma, jebo joj ja i oca i mater, kae Munir.

I sad, kae, hajmo, svi, jedan po jedan, da je ljepo vidite, i da prestanete srat o Šabanovom zetu, jebo li vas Šabanov zet da vas jebo!

Malo vam je, kae, što ste mi svojim magar lucma ženu izmatletirali, neg hoćete da mi u Sarajvu problem napravite.

Znate li vi ša znači Titna unuka, mater li vam hajvansku?

Znatel vi da nju i predsjednik Alija poštuje, magaradi bez repa!?

Amir, baš ko pravi hafiz, podigo obrve, i cijelo vrijeme čita: čas onu knjigu, čas one novne.

Pa, ko grom iz vedra neba:

Samo, ona Titna unuka piše baš o dobrim ljudma u vremenu zla. A ova Belma – o nećem desetom.

Pa kad ti onda Munir uze onu, podebelu knjigu. Pa kad ga puće po labrnji – men zubi utrnuti.

Ša mene briga ko o ćem piše, viknu. Njihva stvar! Titna unuka ovdan nije bila, ovdan je bila Belma, jes to utuvijo?!

I onda se Munir opet nasmija. Pa i svi ostali – ukljućujuć i Amira – prsnuše u smjeh.

Munir ode iz kahveđince, a ljudi stadoše, jedan po jedan, prilaziti Mehinom i Amirovom stolu. I blenut – čas u knjigu, čas u novne.

I šo jes – jes, bijo sam tamo i vidijo: ona šo je bila u ćaršiji, i šo je, more bit, dala Muniru – nije bila Titna unuka, neg ta Belma.

Ko što sam vidijo i da Titna unuka, fakat, lići na dedu.

I ko što sam vidijo krv koja teće Amiru iz nosa.

Pa je briše rukavom i razmazuje po njušci.

Neg – šo sam ti ovo pričó?

A – ja!

Kad se ratnim sevapom stiglo bavit tolko njija – od te Munirove Belme, pa sve do Titne unuke – teško da ti, pisac, nisi i o tom bukadar toga ćuo i pročto.

Pa ti ni tim, ne brini, ne mislim dosađivat.

Hoćut pričat o nećem za ša, garant, ćuo nisi.

O malom Bajazdu.

Baji.

Baji Osami.

Jest, Osama, ko Bin Laden.

Baš tako.